

Jitro – A Tóraadás és a Tízparancsolat

Jitro Hetiszakasz tartalma יתרו

Szakaszunk – Jitró (2Mózes 18:1–20:23.) – a Tóraadás és a Tízparancsolat szakasza. Előbb azonban Jitró, Mózes midjanita apósa látogatást tesz az Egyiptomból nemrég kivonult héber törzsek táborában, és hasznos tanácsokat ad vejének a közigazgatás korszerűsítése és decentralizációja ügyében. Ennek érdemében nevezték el ezt a szakaszt Jitróról.

Mózes apósa, Jitró, ellátogat Midjából az izraeliták táborába, mert meghallotta, hogy mi csoda hatalmas csodákat tett az Örökkévaló Izrael népe kedvéért. Ezúttal magával hozza Mózes feleségét és két fiát, akiket Mózes – Áron tanácsára – hazaküldött még mielőtt beléptek volna Egyiptomba. Jitró azt tanácsolja Mózesnek, hogy hozzon létre egy elöljárókból és bírákból álló hierarchiát, hogy az legyen segítségére a kormányzás és a népnek való igazságszolgáltatás feladatának elvégzésében. – **2Mózes 18.**

Izrael gyermekei a Szináj hegyével szemben táboroznak, ahol Mózes tudatja velük, hogy az Örökkévaló arra szemelte ki őket, hogy az Ő „papi birodalma” és „megszentelt népe” legyenek. A nép erre válaszul kijelenti: „Mindazt, amit az Örökkévaló mondott, meg fogjuk cselekedni!” Mózes felkészíti a zsidókat a Kinyilatkoztatásra, és figyelmezteti a népet, hogy három napon át tartózkodjanak a házassélettől, és készüljenek fel a nagy eseményre. – **2Mózes 19:1-15.**

A harmadik hónap (sziván) hatodik napján, hét héttel a Kivonulást követően, Izrael egész népe odagyűlik a Szináj hegyének lábához. Isten aláereszkedik a hegyre mennydörgés, villámlás, gomolygó füst és sófárkürtölések közepette, és hívja Mózeset, hogy menjen fel hozzá. – **2Mózes 19:16-25.**

Az Örökkévaló kihirdeti a Tízparancsolatot, elrendelve Izrael népének, hogy higgyen az Örökkévalóban, ne imádjon bálványokat, ne vegye Isten nevét a szájára hiába, tartsa meg a szombat napját, tisztelje a szüleit, ne öljön, ne paráználkodjék, ne lopjon, ne tegyen hamis tanúságot, és ne kívánja meg azt, ami a másé. – **2Mózes 20:1-14.**

A nép odakiált Mózesnek, hogy túlságosan erőteljes számukra ez az isteni kinyilatkoztatás semhogy el tudnák azt viselni, és könyörögnek neki, hogy ő közvetítse feléjük Isten üzenetét. – **2Mózes 20:14-23.**

שבת שלום

Jitro – (יתרו)

Ne kívánd! - lehetséges?

A „ne kívánd!” nagyon különleges micva. A legtöbb micva esetében a feladat úgy szól: „tedd!” vagy „ne tedd!”. Meg kell tartani a szombatot, tilos nem kóser ételt enni, mezuzát kell tenni az ajtóra, és tilos a bálványimádás. De a „ne kívánd!” micva azt írja elő, hogyan érezzünk. Mintha tudnánk uralni az érzéseinket. Ha a szomszédunknak ragyogó autója van, vagy ha a szomszédasszony csodás ékszereket visel, természetesen feltámad bennünk egy bizonyos irigység, a vágy, hogy mi is megszerezzük azokat a javakat. Hát lehet ezt befolyásolni?

Íme, két érdekes magyarázat bölcseinktől. Az egyik így szól: tény, hogy az ember nem vágyakozik olyasmire, amit bizonyosan nem érhet el. Ezt mindannyian beláthatjuk. A vágy csak akkor ébred fel, ha azt hisszük, képesek is leszünk megszerezni vágyunk tárgyát. Ha biztosan tudnánk 100%-ig, hogy nem kaphatjuk meg, már nem is vágnánk rá. (Mint ahogy nem kívánjuk el a madaraktól a repülés képességét.)

Ahhoz, hogy az ember ne kívánja el másét, tudnia kell, hogy csakis a Teremtő dönt arról, kinek miye lehet, és miye nem. Ha látjuk, hogy valakinek van valami, ami nekünk nincs, emlékezzünk arra, hogy ezt Isten így akarta! Így nem fogjuk megkívánni a másét, mert tudjuk, hogy ha nekünk is lennie kéne annak a dolognak, akkor lenne, ha meg nincs, akkor okkal és céllal nincs.

A másik érdekes magyarázat a kabalisztikus könyvekből szintén egy egyszerű tényen alapszik. Ha a szív tele van szeretettel, akkor nincs már hely benne másnak. Az ember, aki komolyan éli a „szeresd istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből” micváját, annak annyira telve van a szíve a világ teremtője iránti szeretettel, akinek szavára létrejött minden, hogy nem is vágyik semmiféle világi hívságra.

Aki szeretettel és élvezettel csodálja a teremtő művét és a szíve tele van és kicsordul a tisztelettől, és megízleli az erény és jószág édes ízét, az minden pillanatban emlékszik, hogy milyen szent az isten, és gondolkodik róla, és állandó kapcsolatot keres vele. Állandóan azon van, hogy Istennek tetsző életet éljen, és ez kitölti a gondolatait és érzelmi világát meghatározza. Ezt jelenti, hogy szeresd teljes szívedből. Amikor ugyanis a szív tele van az isten iránti szeretettel, akkor már másnak nem jut hely, főleg nem a hívságokra való vágyakozásnak. Mint a tele pohár, melybe már nem lehet több vizet tölteni.

Végső soron úgy tűnik ez a micva főképp az érzelmeinkre irányítja a figyelmet. Egy belső követelés, hogy fejlesszük személyiségünket és csiszoljuk jó tulajdonságainkat. Talán ezért mondja a Midrás, hogy aki teljesítette, hogy ne kívánja meg a másét, az teljesítette a tízparancsolatot.

Glitzenstein Chaim Shaul rabbi

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: Az „Ősi forrás” könyvből

A TÍZ PARANCSOLAT

„Én vagyok az Örökkévaló, a te Istened, aki kivezettelek Egyiptom országából, a rabszolgaság házából. Ne legyenek neked idegen isteneid előttem...” (Exodus, 20, 2-3)

יתרו

A zsidó nép szenzációs megmenekülése az egyiptomi rabszolgasorsból, forradalmasította az akkori „művelt” világ felfogását, szellemi világképét megmászította, és egy egész sor axiómát döntött romba. Népek leigázása és állati sorban tartása bevett „norma” volt addig, akárcsak, mint Egyiptom vezető szerepe és legyőzhetetlensége, mely a pogány világ politikájának egyik alappillére volt. A Midrás szerint addig még egyetlen rabszolgának sem sikerült megszöknie Egyiptomból. Most pedig egy egész nép felkerekedik (csak a felnőtt férfiak száma 600 000!), és a fáraó fogcsikorgató beleegyezésével „kivándorol”, útban az Ígéret Földjére.

Hallatlan – mondták a filiszteusok, akik a legközelebb laktak a fáraó tíz csapással sújtott birodalmához. Ilyen még nem volt! – sopánkodtak Edom tábornokai, akiket az Egyiptomból érkező hírek rettegéssel töltöttek el. Moáb hatalmasai is fog vacogva várták, mi lesz most, és a kánaánita városok elnéptelenedtek, az emberek bezárkóztak házaikba, és még a bordélyok forgalma is megcsappant (Midrás).

A félelmen kívül, melyet egy új, fiatal nép fellépése okozott, két nép reagált homlokegyenest ellenkező módon: Amálék és Midján. Az első, amit láttuk, háborút indított Izrael ellen, abban a reményben, hogy még az elején, csírájában tudja elfojtani az új, hallatlan jelenséget.

A másik Midján volt, kinek főpapja Jitró, merőben ellenkező konklúzióra jutott. Talán a családi kötelék – elvégre Mózes apósa volt, és közlőrl kellett, hogy ismerje a héber népvézér adottságait, tulajdonságait –, talán pedig az okos „reálpolitika” volt az oka, hogy Jitró felkerekedett és tisztelgő látogatást tett vejénél a pusztában, magával hozva annak feleségét, Cipórát és fiait is. Jitró, mint tudjuk, jó közigazgatási tanácsokat adott Mózesnek, és ezzel kiérdemelte, hogy az a szakasz, melyben a Tíz Parancsolat adatott a zsidó népnek és az egész világnak – az ő nevét viselje.

* * *

A Tíz Parancsolatról, mint olyanról, jellegéről, tartalmáról, szellemi összetételéről rengeteget írtak mind zsidó, mind nem zsidó bölcsek, tudósok, filozófusok. Bölcseink szerint a Tíz Parancsolat csak keret, mely magában foglalja mind a 613 micvét (parancsolatot), amit egy zsidó ember kötelessége megtartani. Mások azt tartják, hogy az első kőtábla öt parancsolata (amely a bálványimádást és hamis esküt tiltja, valamint a szombat megtartását, és a szülői tiszteletet írja elő) elsősorban csak a zsidókra vonatkozik, míg a másik kőtábla öt parancsolata (ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, ne kívánd meg felebarátod házáat, barmát, feleségét stb.) univerzális jellegénél fogva a világ összes népeire.

A Talmud bölcsei nagyon vigyáztak arra, nehogy egyes szekták (amilyenek például a Második Szentély vége felé voltak) úgy fordítsák-ferdítsék ki a dolgokat, hogy csak a Tíz Parancsolat bír kötelező jelleggel, míg a többi nem fontos. Ez oknál fogva nem illesztették be a Tíz Parancsolatot a napi „**Sömá Jiszráél**” ima kötelező szövegébe, nehogy egyesek elhitessék az egyszerű néppel, hogy csak ez a fontos és kötelező, mert ezeket a Szináj hegyén az Örökkévaló szájából hallották. (**Berachot 12 és Rási uo.**)

Érdekes dolgokat vesz észre a Tíz Parancsolat hatását taglalva Dov Rosen, „**Sömá Jiszráél**” című nagyszerű gyűjteményében. „A Tíz Parancsolat az emberi kultúra alapja – írja. – Ahová a zsidók eljutottak szétszóratásuk során, megszűnt a klasszikus, bugris bálványimádás, míg azokon a helyeken, ahová a zsidók nem kerültek el, mint pl. Kína, Japán, India és a Távol-Kelet egyéb országai – ugyanúgy dívik ma is a legalacsonyabb szintű bálványimádás, mint évezredekkel ezelőtt...”

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: Az „Ősi forrás” könyvből

A szakasz egy egyedülálló zsidó „találmánnyal” fejeződik be: Izrael népe parancsot kap oltárok építésére, melyen áldozatait bemutathatja. Azonban van egy megszorítás: ha kőoltárt építenek, az faragatlan kövekből, természetes sziklákból kell épülnön, „**mert** (ha faragott kőből építed, akkor) **kardodat emeled rá és megszenteltelenítetted azt**” (uo. 20,22). A kőfaragáshoz vasszerszám kell, az pedig olyan, mint a kard, mely életet olt ki, míg az oltár tevékenysége és hatása az életet meghosszabbítani (Mechilta). A kard és az oltár közötti ellen-tétet nem lehet összeegyeztetni, „vagy könyv, vagy kard”, mondja a Talmud-bölcs, a kettő nem megy együtt (**Ávodá Zárá, 17,b.**)

AMIT MINDEN NÉP ELUTASÍTOTT

„**És ment Mózes, és összehívta a nép véneit és eléjük tárta mindazt, amit az Örökkévaló mondott neki. És felelt az egész nép együtt és mondták: mindazt, amit az Örökkévaló mondott megtesszük...**” (Exodus, 19, 7-8)

A fenti versből nyilvánvaló, hogy Izrael népe a Tórát teljesen önként, jószántából, minden kényszer nélkül fogadta el. A szellemi felemelkedés nagy ekstázisában, amikor az egyiptomi kivonulás élménye még erősen él a lelkekben, magától értetődő volt, a fizikai felszabadulást szellemi önállóságnak kell követnie. Oly nagy volt a lelkesedés, hogy egy más helyen az Írás a népet úgy idézi, mint amely azt mondta: „**Mindazt, amit az Örökkévaló mond – megtesszük és meghallgatjuk**”, vagyis először megtesszük, és csak azután hallgatjuk meg, miről is van szó...

A Talmud szerint ezt az elhamarkodott, hebehurgya viselkedést a nem zsidók nem értették, és el is ítélték. Egyszer egy nem zsidó látta Rávát, az amoritát, amint tanulás közben annyira elmélyedett a Talmudban, hogy a keze vérzett, és észre sem vette. Mondá erre neki: „**Elhamarkodott népség! Nektek előbb szól a szátok, mint hall a fületek. Hisz azt kellett volna mondanotok, hogy »meghallgatjuk és megtesszük«, vagyis először megvizsgáljuk, miről van szó, és utána elhatározzuk, hogy meg tudjuk-e tartani a Tóra törvényeit. Ti az ellenkezőjét tettétek, és a mai napig ilyen hebehurgyák vagytok!**” (Sábát 88)

A Midrás más helyen elbeszéli, hogy amikor az Isten a Tórát adta a zsidó népnek, előbb felajánlotta azt az akkori „**művelt világ**” több népének, de mind-annyian elutasították azt, különböző ürügyekkel, kifogásokkal. Először az ismaelitáknak ajánlotta fel, de azok kérdezték: mi van a Tórában? Mikor hallották a választ, hogy többek között az áll benne, hogy ne lopj! azt mondták, ez nem nekik való, hiszen az ismaeliták eredetileg útonálló rablók, kiknél ez atyai örökség...

Ment tehát az edomitákhoz, Ézsau fiaihoz, és nekik is felajánlotta a Tórát. Kérdésükre, hogy mi áll benne, azt mondta, ne ölj! Köszönjük szépen – mondták az edomiták, de hát apánk, Ézsau a kardot kapta atyai ajándékba, tehát a dolog részünkről tárgyaltalan. Utoljára az amonitákhoz és moábitákhoz fordult, akik a paráználkodás tilalma miatt utasították el a Tórát, mint ami az ő – úgymond – „**nemzeti létüket**” ássa alá... (**Jálkut Simoni, Vözet Hábráchá**)

Amikor Izrael fiaihoz ért, azok egyszerűen azt mondták: elfogadjuk és meghallgatjuk.

Egy klasszikus írásmagyarázó elárulja, hogy az Örökkévaló jól tudta, a világ népei nem fogadják el a Tórát, mondván: az „**nem nekik való**”, azért adta nekik a noachiták hét alapmicvéjét. Miért fordult tehát hozzájuk? Azért, hogy utólag ne tehessenek szemrehányást, és ne mondhassák, hogy nekik nem kínálták fel a Tórát...

A teremtés szavai a Bibliában

A Szentírásban három olyan igét találunk, amelyek a teremtéssel kapcsolatosak, és amelyek mind elő is fordulnak a bibliai Teremtéstörténetben. Ezek ugyan pontosan lefordíthatók magyarra, csakhogy a héber igék mégsem egyeznek tökéletesen magyar megfelelőjükkel. Lássuk ezt a három „**teremtő**” igét!

1. bárá - jelentése: **teremteni**. Ezt azonban a héber nyelvben kizárólag Istenre használhatjuk, nem úgy, mint a magyarban, mert - ahogyan azt a zsidó filozófusok megfogalmazták — egyedül ő az, aki „**a semmiből valamit**” (héberül **jés méájin**) képes létrehozni. A magyar nyelvben viszont a zseni is „megteremtheti” művét, sőt, például a családfő is „**előteremti**” övéi számára mindazt, ami a megélhetéshez szükséges.

2. jácár — jelentése: **alkotni**. Ezt, az igét nagyjából éppúgy, mint a magyarban, Istenre és a művészi tehetségű emberekre egyaránt alkalmazhatjuk.

3. ászá — jelentése: **csinálni, készíteni**. Csakhogy a magyar nyelvben ezt a közönségesnek tetsző szót kizárólag az emberekkel kapcsolatban mondjuk, Istenre sohasem. A bibliai héberben viszont nem ez a gyakorlat: az ige mind Istenre, mind bármelyik emberi lényre egyaránt használható. A héber nyelv ugyanis nem tesz akkora különbséget Isten és az ember között, sőt, gyakorta használ emberi kifejezéseket nem csupán Istenre, hanem az állatokra és olykor még a tárgyakra is. Ezért mondja a talntudi hagyomány: Tora kilson bné ádá, vagyis „**a Tóra emberi nyelven beszél**”.

A Szentírás és különösen a Teremtéstörténet nagyon ügyel arra, mikor melyik igét használja. A **bárá** (= teremteni) ige akkor fordul elő, ha Isten (a semmiből) valami teljesen újat hoz létre, míg a **jácár** (alkotni) inkább a dolgok elrendezését, megformálását fejezi ki. Az **ászá** (= csinálni, készíteni) a legritkább, s akkor találkozunk vele, ha Isten az ember megértését kívánja elősegíteni, ha az ő művébe történő beleélést várja el a Biblia olvasóitól. (Például a szombatról szóló leírás esetében.) Mielőtt az ember teremtéséről szólna a Szentírás, egy felhívást olvashatunk Istentől: náásze ádá, vagyis szó szerint „**alkossunk (pontosabban: készítsünk) embert**” (**Mózes I. könyve, 1. fejezet 26. vers**). Joggal kérdezhetjük: kihez szól itt Isten? S bizony, ez a kérdés nem kis fejtörést okozott a bibliakutatóknak.

A legtöbben úgy vélik, Isten az úgynevezett királyi többes számban beszél, vagyis a felszólítás önmagának szól. Csakhogy ezt a „királyi többest” a héber Biblia korában még egyáltalán nem használták, így az a Szentírástól teljesen idegen.

Mások szerint Isten az angyalok seregéhez szól, őket kéri fel társul az ember teremtéséhez. Ám tudnunk kell, az egész teremtéstörténetben sehol nem szerepelnek angyalok, nem is szólva arról, hogy a zsidó vallásoságtól távol áll az egyetlen Isten segítő lényébe vetett angyalhit. (A Biblia szerint ugyanis az angyal csupán Isten küldötte, nem a teremtés közreműködője.)

Kihez szól tehát a „**készítsünk embert**” ünnepélyes felhívása a Szentírásban? Véleményem szerint magához az emberhez. Minden egyes emberhez szól, s ezért használja a „**csinálni, készíteni**” igét. Az sem véletlen, hogy ebben a felszólításban éppen az „**ádám**” szó szerepel, amelyről már tudjuk, hogy minőségi értelemben jelenti az embert. Isten tehát arra kér minket, hogy az általa megalkotott emberből (önmagunkból és társainkból egyaránt) mi magunk faragjunk Embert, a szó nemes értelmében.

Persze, a felszólítást követően, az ember megalkotásánál, a Biblia már a „**bárá**”, vagyis a „**teremteni**” szót használja. Az ember létrehozása természetesen Isten műve volt, a mi feladatunk pedig ennek a nagyszerű tervnek a folytatása. Az Örökkévaló tehát az embert (a teremtés „**koronáját**”) mintegy társul kéri fel, a Szentírás szerint, művének beteljesítésére. Elvégre szabad akaratot adott nekünk a Mindenható, hogy jó és rossz között szabadon választhassunk. S van-e nagyszerűbb feladat, mint társul szegődni a teremtés művéhez.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

NYOLCADIK CSATA – SÁSKÁK

PRÓBATEREM:

Az Örökkévaló most a feladaton kívül tanítást is ad Mózesnek és Áronnak, ami a ma is, és a Világ végezetéig is érvényes.

„Menj be a Fáraóhoz, mivel én megkeményítettem az ő szívét és szolgálóinak szívét, hogy végbevigyem ezeket a jeleimet közöttük, és hogy elbeszélhesd fiad és unokád füle hallatára mindazt, amit míveltem Egyiptomban és az én csodajeleimet, amelyeket végeztem közöttük, hogy ezáltal megismerjetelek: Én vagyok az Örökkévaló!”

Mindannyiunkra vonatkozik ez a parancs: meg kell tanítani gyermekeket, és az unokákat, ha a szülei elfelejtették volna, hogy mit tett értünk az Örökkévaló Egyiptomban, és az utána következő időkben!

TRÓNTEREM:

Mózes és Áron szokás szerint megálltak a Fáraó előtt. tolmácsolva az Örökkévaló akaratát: Bocsásd el népemet, hogy szolgáljanak engem! Büntetésül sáskajárást ígértek, majd otthagyták az udvart.

A Fáraó szolgálói most valóban kétségbe estek, ennyi csapás után már nem akartak tovább szenvedni. Kérlelték a Fáraót, hogy engedje el a hébereket, mert teljesen elveszik Egyiptom. Kérésük meghallgatásra talált, a Fáraó visszahívta Mózeset és Áront, akik megkapták az engedélyt a távozásra:

„Menjetelek, szolgáljátok az Örökkévalót. a ti Isteneteket.”

Elkezdődött a Fáraóhoz méltatlan alkudozás. Mózes kijelentette, hogy az egész nép megy az állataikkal együtt. A Fáraó csak a férfiaknak engedélyezte a távozást, nehogy a héberek végleg otthagyják Egyiptomot. Mózes ezt nem fogadta el, ezért maradt minden a régiben, őket pedig kiűzték a palotából.

A SZABAD ÉG ALATT:

Mózes kinyújtotta a botját az ég felé, mire elindultak a hatalmas sáskarajok, és mindent, amit az eddigi csapások meghagytak kíméletlenül felfaltak. A pusztítást látva a Fáraó visszahívta Mózeset és Áront.

TRÓTEREM:

A Fáraó megtört és bűnbánatot tartott:

„Vétkeztem az Örökkévaló. a ti Istenetek ellen, és ti ellenetek. És most bocsásd meg bűnömet, kérlek, csak ez egyszer és könyörögjetelek az Örökkévalóhoz, a ti Istenetekhez, hogy vegye le rólunk csak ezt a halált.”

A Fáraó, aki Istennek hiszi magát, bocsánatot kér két egyszerű embertől ilyen még nem történt meg Egyiptom fennállása óta! Mózes kérésére az Örökkévaló egy szélrohammal elfújta a sáskahadatot egészen a Sástengerbe, ahol belefulladtak a vízbe. A Fáraó szokásához híven nem tartotta be az ígéretét, hanem tovább dolgoztatta a hébereket rabszolgaként.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A SZABAD ÉG ALATT:

A Rendező következő utasítása figyelmeztetés nélkül megtámadni az óriást. Mózesnek a karját kellett kinyújtani az ég felé:

„És kinyújtotta Mózes karját az ég felé és lett sűrű sötétség Egyiptom egész országában három napon át. Nem látta az ember az ő testvérét és nem mozdulhattak el helyükről három napon át.”

Ebben nem csak a sötétség van elrejtve, hanem a fények is kialudtak. A tűz a házakban, a fáklyák, a gyertyák a palotákban mind kihunytak, sűrű sötétségben botladoztak az emberek, mint a vakok. Tapogatózva közlekedtek otthonaikban, tűz hiányában nem volt meleg ételük, csak hideget ehettek, azt, amit találtak a konyhában. Félelmetes három napot éltek át egyiptomiak, miközben Gósen földjén a héberek nem szenvedtek, mert náluk világos volt. A Fáraó ismét megtört, hívatta Mózeset és Áront, akik a sötétség ellenére biztos lábbal haladtak a trónterem felé. Az Örökkévaló megáldotta őket, amiktől fénylett az arcuk, így úrrá lettek a sötétségen.

TRÓTEREM:

A Fáraó az udvarával ott szenvedett a sötétségben, mikor látták, hogy két fénylő ember közeledik. A Fáraó szólt hozzájuk:

„Menjetek, szolgáljátok az Örökkévalót!”

Amint elhangzott ez a mondat elmúlt a sötétség, és visszatért a fény. A Fáraó rögtön kijelentette: az állataitok maradnak! Mózes ragaszkodott az állataikhoz is, hogy áldozni tudjanak az Örökkévalónak. A világozás ismét kevélyé tette a Fáraót büszkén közölte: Akkor mindenki marad! A végén még megfenyegette Mózeset:

„Távozz tőlem; őrizkedj, ne merészed többé színemet látni. mert amely napon látod színemet. meghalsz! És szólt Mózes: Jól beszéltél, nem akarom többé látni arcodat.

Ezzel véget ért Mózes küldetése a Fáraóval szemben. A szélmalomharc neki sem sikerült, nem tudta legyőzni az óriást. Becsülettel végigharcolta a csatákat az ellenséggel, bár az Örökkévaló figyelmeztette, hogy megkeményíti a Fáraó szívét, és egyszer sem fogja elengedni a hébereket, de rengeteg szenvedést fog hozni rá és az egyiptomiakra. Annyira jellemzőek erre a szituációra Madách szavai: **AZ ÉLET CÉLJA A KÜZDÉS MAGA!**

Ez csak a küzdés kezdete volt, ami ezután következik az sokkal keményebb lesz.

A következő számban folytatjuk a kalandot....

A héber betűk titkai

GIMEL (ג)

A héber ábécé harmadik betűje, számértéke: 3. A ג betű formája az adományozót szimbolizálja. A Talmud szerint gimel és dálet azok kezdőbetűi két szónak: gömol dálim (גמול דלים), vagyis adakozni a szegényeknek. A gimel lába pedig, ami a dálet felé emelkedik egy kicsit, szimbolizálja azt, hogy a gazdag ember fut a szegény után, hogy segíthessen rajta.

A gimel két másik betűből áll: egy váv ו, mely az ember, az oldalán a második betű a jud י, mely a láb, valamint az adakozást is jelenti.

Az álefbét következő betűje, a dálet hátat fordít a gimelnek. A szegény is hátat fordít az adományozónak, szimbolizálva, hogy az adakozás legmagasabb foka, amikor az adományozó és az adományozott nem ismerik egymást.

A gimel hármasságot jelöl, ami pedig a Tórára utal. Ahogy a Talmud mondja, hogy az Örökkévaló, a hármasság Tant (Tóra, Növiim / Próféták, Kötuvim / Szent Íratok) a hármasság zsidó népnek (Kohen, Levi, Jiszráél) adta, a harmadikon keresztül (Mózes harmadik gyermek volt, Miriam és Áron után), a harmadik napon (miután elkülönítették magukat három napon át Mózes parancsára) a harmadik hónapban (Sziván).

A hármasság képessége összehozni két ellentétes erőt, integrálva azokat. Két realitás Isten és a világ, a szellemi és a fizikai, sok esetben ellentmondanak egymásnak, ezért adatott a Tóra, a harmadik hónapban, mert a hármasságnak van meg az ereje, hogy ötvözze az istenit a földi dolgokkal. Ezt világítja meg az alábbi két történet:

Arisztotelészhez, a híres görög bölcshöz egy napon váratlanul beállított egyik tanítványa. A tanítvány mesterét hírnevéhez méltatlan élethelyzetben találta. Később a tanítvány kérdőre vonta Arisztót korábbi viselkedéséért. A filozófus azt válaszolta: mikor tanítok filozófiát, bölcseletet, akkor valóban én vagyok a nagy Arisztotelész, de most itt nem Arisztotelész vagyok.

Akiva rabbi rendszeresen vitára invitálta egy római főember. A bölcshöz rabbi mindig győzött ezen hitviták során. A római feleségét nagyon dühítette a dolog, ezért férje beleegyezésével kitervelte, hogy elcsábítja Akivát. Hivatta a palotába, ahol a gyönyörű hölgy szemérmetlen öltözetben jelent meg előtte. Akiva rabbi három dolgot tett: köpött egyet, nevetett és sirt. A nő megkérdezte mi viselkedésének oka. Akiva rabbi azt válaszolta, kettő okot elmond, egyet nem: az asszony viselkedése készítette köpésre, azért sirt, mert tudta, hogy ez a szépséges nő meghal és az enyészeté lesz szépsége. A nevetés okára később derült fény: a nő férje halála után betért és később Akiva rabbi felesége lett.

A gimel több jelentést is hordoz:

– ויגמול / vajgimol – Korah lázadása után Áron vesszője kivirágzott és mandulát érlelt (4Mózes 17:23.).

– ויגמל / vajgámál – elválaszt, „És a gyermek (Izsák) nőtt és elválasztott” (1Mózes 21:8)

– גמל / gámál – teve

גמלא – arámi: gámlá – híd

Az első két jelentés látszólag ellent mond egymásnak. De ha belegondolunk, miután egy dolog megérett és elválasztott, nincs szükség a további táplálásra. A teve sivatagi útja elején tele issza magát vízzel, melyet képes elraktározni és hatalmas távolságokat megtenni folyadék nélkül. Mondhatnánk azt is, hogy a teve púpja a híd, ahol elraktározza a folyadékot, lehetségessé téve az ember számára, hogy általa átkeljen a sivatagon. A gimel az adakozót jelöli, aki egyben híd is, lehetőséget ad egy szegénynek a felemelkedésre. A cödáká az igazság/igazságosság szóból származik, utalva arra, hogy az adomány valójában nem is az adományozóé, hanem Istené, Aki azért adta, hogy az adakozó azt tovább adja a rászoruló embertársa felé. Tehát a cödáká az igazságot állítja helyre a világban, integrálva a két valóságot, a szellemi és az anyagi a gimel által.

Forrás: (tfilin)

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCÁI TEMPLOM IMAREND FEBRUÁR 1. – 28. KÖZÖTT

1.	szerda		7,00	16,30	10.
2.	csütörtök		7,00	16,30	11.
3.	péntek	‡ 16,29	7,00	16,30	12.
4.	szombat	BÖSÁLÁCH SÁBÁT SIRÁ vége: 17,38	8,00	17,00	13.
5.	vasárnap		8,00	16,30	14.
6.	hétfő	FÁK ÚJÉVE	7,00	16,30	15.
7.	kedd		7,00	16,30	16.
8.	szerda		7,00	16,30	17.
9.	csütörtök		7,00	16,30	18.
10.	péntek	‡ 16,40	7,00	16,45	19.
11.	szombat	JITRÓ vége: 17,48	8,00	17,00	20.
12.	vasárnap		8,00	16,45	21.
13.	hétfő		7,00	16,45	22.
14.	kedd		7,00	16,45	23.
15.	szerda		7,00	16,45	24.
16.	csütörtök		7,00	16,45	25.
17.	péntek	‡ 16,51	7,00	17,00	26.
18.	szombat	MISPÁTIM vége: 17,58 SÁBÁT S'KÁLIM ÚJHOLD HIRDETÉS	8,00	17,15	27.
19.	vasárnap		8,00	17,00	28.
20.	hétfő	JAJM KIPPUR KOTAJN	7,00	17,00	29.
21.	kedd	ÚJHOLD 1.	7,00	17,00	30.
22.	szerda	ÚJHOLD 2.	7,00	17,00	1.
23.	csütörtök		7,00	17,00	2.
24.	péntek	‡ 17,02	7,00	17,15	3.
25.	szombat	TRUMÁ vége: 18,09	8,00	17,15	4.
26.	vasárnap		8,00	17,15	5.
27.	hétfő		7,00	17,15	6.
28.	kedd	ZÁJIN ÁDÁR	7,00	17,15	7.

Ismeretlen zsidók nyomában XVIII. Hajnal Anna

Hajnal Anna (született Holzer Anna Gyepűfüzes, 1907. február 1. – Budapest 1977. szeptember 6.) József Attila díjas (1966) költő, Hajnal Gábor (1912-1987) költő nővére, Keszi Imre (1910-1974) felesége. A Nyugat harmadik nemzedékéhez sorolják. Öccse lánya Kartal Zsuzsa (1947-2011) költő, kritikus.

Gyepűfüzesen született Holzer Vilmos vegyeskereskedő és Trebitsch Rózsa gyermekeként, izraelita családban. Elemi iskolai tanulmányait Gyepűfüzesen és Pinkafőn végezte, polgári iskolai vizsgáját Szombathelyen szerezte meg. 1926-ban családjával Budapestre, a Wahrmann utcába költözött, ahol magántanításból élt, angol nyelvórákat adott.

Ő és Trencsényi-Waldapfel Imre hozta létre a Tóth Árpád Társaságot, tagjai között olyan kiválóságokkal, mint Weöres Sándor, Radnóti Miklós, Devecseri Gábor, Szerb Antal, Cs. Szabó László, de festők és klasszika-filológusok is részt vettek benne. Összejöveteleiket Hajnal Anna lakásán tartották, ahol felolvasóesteket rendeztek egymás között, művészeti vitákat folytattak.

Verseit az *Álláspont* és a *Pásztortűz* című folyóirat közölte. 1933 decemberében először jelent meg verse a Nyugatban, mely ettől kezdve rendszeresen közölte írásait.

Hajnal Anna és Trencsényi-Waldapfel Imre közösen adták ki 1937–38-ban az Argonauták c. folyóiratot, melyben Vészi Endrétől Radnóti Miklósig kortárs költők versei jelentek meg, köztük Hajnal Anna versei is. Ekkor figyelt fel rá Babits Mihály, akit Hajnal Anna mesterének is tekintett.

Hajnal Anna költészetére elsősorban Horatius és Berzsenyi hatott (Himnuszok és énekek, 1938).

Első kötete 1935-ben jelent meg **Ébredj fel bennem, álom címmel**. A II. világháború után kiadta addigi munkáit *Összegyűjtött verseim* címmel (1946), majd 1952-ig nem publikált verset.

1937. december 19-én Budapesten házasságot kötött dr. Kramer Imrével, aki Keszi Imreként vált ismert íróvá.

1949-től műfordítói (Burns, Breton, Lear, Blake, Swinburne) és lektori tevékenységet folytatott (Országos Könyvhivatal). 1952-ben jelent meg az *Óriások százada* című kötete, ettől kezdve folyamatosan írt és adta ki kötetait egészen haláláig. Művei között található gyermekvers, elbeszélés is; több versét a Kaláka együttes és Halász Judit megzenésítve adta elő. Kósa György zeneszerző kórusművet írt *Három kórusmű Hajnal Anna verseire* címmel.

Vészi Endre így emlékezett rá: „*Hajnal Anna egyik legmegbecsültebb és legszeretettebb kortársam. Költészetét és emberszeretét, tevékeny, aktív emberszeretét nem lehet szétválasztani. Egész életét a költészet sugallatában és szellemében élte át. Ez volt számára a legfontosabb.*”

Hajnal Anna sírhelye 5/B-8-21 (Kozma utcai Izraelita Temető)

Forrás: (wikipedia)

Joszi Hacker: A ZSIDÓK KIÚZÉSE SPANYOLORSZÁGBÓL III. RÉSZ

Másutt hasonló, de még súlyosabb kifejezéseket használ. Azt állítja, hogy "Istennek kegyelmet kellene gyakorolnia fölöttünk azokért a bajokért, amelyeken keresztülmentünk és elszenvedtünk Érte, a kiűzetésekért és a kikényszerített kitérésekért. ... " II. Bajezid szultán egyik udvaroncával azt mondhatja: " ... Nagyságos Uram, tudja, hogyha ki akartunk volna térni, akkor otthon maradtunk volna a legjobb körülmények között. De nekünk nem volt más kívánságunk, csak az, hogy meg tartsuk Teremtőnkbe vetett hitünket, és azért jöttünk, hogy Nálad menedékre leljünk ... "

Ezek egyike, R. Zechária Ibn Saruk volt, aki Észak Afrikában így írt Eszter-kommentárjában:

"A közönséges emberek Istenre panaszkodnak, hogy miért nem segít népének, miért engedik, hogy a gonoszok elnyomják nyájait. Még olyanok is vannak, akik az égre tátogatják szájukat« (Zsoltárok 73,9), és azt mondják: Nem látja az ÚR« (Zsoltárok 94,7). És hozzáteszi, hogy minden szenvedés és veszteség ellenére. Büszke vagyok és meg vagyok elégedve, mind ahányszor arra emlékezem, hogy egy röpke pillanatig elértem céloimat e világon.«

Nem pusztán közös történelemből és közös sorsból kovácsolt identitásról van itt szó, hanem inkább egy olyan népnek a büszkeségéről és önbecsüléséről, amely megpróbáltatásokat és szenvedéseket állt ki, ám büszkén tartja hitét: Mi, a száműzöttek, magunk választottuk utunkat; letettük a vizsgát, és a válságból megtisztulva emelkedtünk ki.

Nem csoda, hogy a túlélők büszkék voltak a hagyományra, és hatalmas erőfeszítést tettek, hogy helyreállítsák korábbi társadalmukat, ideáljait és értékeit. Ragaszkodtak "szefárd" hagyományaikhoz és szokásaikhoz. Úgy érezték, hogy áldozataik és az elviselt szenvedés terhe értelmetlen lett volna, ha nem ragaszkodnának sajátos halahikus attitűdjükhöz és hagyományukhoz. A menekült tudósok és közösségi vezetők új közösségeket és a Tóra tanulmányozásának szentelt új intézményeket hoztak létre a keleti Mediterráneum városi központjaiban. Közösségeikben virágzott a Tóra és a Halaha. A Parsanut és a Darsanut terén irodalmi tevékenységük a legmagasabb szintre jutott.

A kiűzés katasztrófája miatt sokan a "világvégét" várták. Messianisztikus remények, kalkulációk, eszmék, víziók és spekulációk terjedtek el. A Messiás hamarosan bekövetkező eljövételében hittek, számos episztola, homília és apokaliptikus írás forgott közkezen e témáról. De harminc év után, a tizenhatodik század húszas éveiben világossá vált, hogy a választ nem a messianisztikus korszak vajúdásában kell keresni, hanem a Tóra mélyebb és átfogóbb ismeretének helyreállításában, valamint a vallásos attitűd megerősítésében, és a befelé fordulásban.

Trani R. Jozsef, a híres isztambuli rabbi, a Cfátban született híres Nabit fia írja:

"Már a Tóra tanulmányozásának az 1492-es kiűzés miatt bekövetkezett hanyatlása előtt virágozni kezdett a Tóra Észak-Afrikában, Egyiptomban, a Szentföldöt/, valamint az egész Ottomán Birodalomban, hála a kasztíliai bölcseknek, akik bevezették a Tóra tanulmányozását ezekben az országokban, és akiknek erőfeszítései ma is a javukra szolgálnak. Galileában azt szokták mondani: Legyünk hálásak Spanyolország királyainak, hogy elűzték bölcseinket és bírőinkat, mert ennél fogva ide jöttek, és helyreállították a Tórát régi dicsőségében. "

Joszi Hacker: A ZSIDÓK KIŰZÉSE SPANYOLORSZÁGBÓL III. RÉSZ

A Spanyolországból való kiűzetés nem az első és nem is az utolsó alkalom, hogy a zsidóknak el kellett hagyniuk egy országot. De mivel ez nagy létszámú és tiszteletben tartott zsidósággal történt, és változásokat hozott a tizenhatodik századi zsidó társadalom és kultúra jellegében, a zsidó történelem jelentős eseményeként kell számontartanunk. Ettől fogva Nyugat- és Közép-Európából jóformán eltűntek a zsidók. Az események Nyugatról Keletre, a keresztény államokból a muzulmán államokba terelték a zsidókat. Hatalmasak a veszteségek, ám gyors a talpra állás irama is. A kiűzetést követő értékválság - számos zsidó kényszerű kitérésének az eredménye -, ideológiai újraértékelést is hozott, és éles önkritikát váltott ki. A vezető réteg kulturális kincsei, vallásos és társadalmi értékei közül egész szeletek elutasításához - és ami még fontosabb -, a különleges zsidó létezés megbecsülésének újraértékeléséhez vezetett. Másfelől a vallásos élet virágzását indította újra - mind a haláha ágaiban, mind a kabbala területén -, s ez generációkra formálta át, erősítette meg a zsidóságot.

Nemes László fordítása

Körzeti választást tartunk zsinagógánk földszinti kis templomában 2023 február 12.-én 9-12 óra között. Kérjük minél többen adják le szavazataikat.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS UTCAI ZSINAGÓGA

ב"ה

RECEPT-TÁR

Szójaszószos csirkemell rizstészta salátával.

Lesetek rá erre a szuper egyszerű, szuper gyors, ázsiai ihletésű fitt kajára. Én most rizs tésztát használtam, de nyugodtan elkészíthetitek mással is, ha azt jobban szeretitek.

Hozzávalók 4 személyre

Csirke:

- 400 g csirkemell
- 2 ek szójaszós
- 1 ek szezámolaj
- bors
- 10 g kókuszolaj
- 1 gerezd fokhagyma
- 70 g sárgarépa
- 15 g finomra reszelt gyömbér
- 70 g káposzta
- 70 g piros piritaminpaprika
- 2 szál újhagyma
- ½ csokor koriander
- 1 ek pirított szezámag
- 1 ek fekete szezámag

Saláta:

- 300 g rizstészta
- 7 ek szójaszós
- 5 ek szezámolaj
- 1 db lime

Elkészítés:

A szójaszószos csirkemell rizstészta salátával elkészítéséhez a csirkemellet 3 cm-es kockára vágjuk, majd összekeverjük a szójaszósszal, a szezámolajjal, borsozzuk és hagyjuk állni legalább 1 órát. (De akár egy egész éjszakát is pihenhet a hűtőben.)

A rizstésztát a csomag leírása alapján elkészítjük, majd azonnal átmoszuk hideg vízzel és lehűtjük. Jöhet rá a szezámolaj, majd összekeverjük. A répát, a paprikát és a káposztát nagyon vékony csíkokra, az újhagymát szeletekre vágjuk, és mindet hozzáadjuk a tésztához.

A lime héját belereszeljük a szójaszósszal, belefacsarjuk a levét, beledomjuk a fokhagymát, belekeverjük a finomra reszelt gyömbért. A szójaszószos mixet ráöntjük a tésztára és a zöldségekre, megszórjuk a szezámagokkal, frissen aprított korianderrel és alaposan összekeverjük.

A csirkemellet pár perc alatt készre pirítjuk a kókuszolajon, és a tésztasalátával fogyasztjuk.

Elkészítési idő: 25 perc

Forrás: (streetkitchen)

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor III. rész

Hasonló szimbólumerővel bírtak az igazán távoli, majdnem kontinensnyivel arrébb regnáló arab ország Scud rakétái, amelyek a valóságban is megérkeztek Izrael földjére. Nem sok kárt, traumát okoztak? Kár korán örülni. Megmutatták, hogy előbbutóbb képesek ideérni. Van idő. Az arab lélek számára az idő lassabban, tempósabban jár, mint az izgága zsidónál. 1,2 milliárdnyi moszlim világával 14 millió zsidó áll szemben. (Ehud Barak elszánt, szinte mindent feladó béketörekvéseinek ez a felismerés adta a rugóját. Addig megegyezni, az ittlétet legitimálni - vajon lehet egy szerződés erre biztosíték? -, amíg ezt konvencionális fegyverek erőterében lehetséges elérni.) A lassan feledésbe merülő Öböl-háború arab országok között robbant ki, mégis Izrael irányába repültek országokon keresztül a gyilkos rakéták. Ez az irányzék volt az igazi, ma egyre aktualizálódó üzenet.

A náciizmus, a fogalom, s mindaz, ami vele jár, szintén európai. Ma: a zsidók a náci. **"A zsidók fajgyűlölőbbek, mint a náci"** - jelentette ki európai körútján az ifjabbik Assad, és senki nem ütött a szájára. Egy hónap múlva emelhetette a tétet. Magának a pápának a jelenlétében szórta szét a régiúj ígét - a pápa karizmáját az üzenet legitimációjára használva a keresztény nézők milliárdjai előtt: **"A zsidók el akarják pusztítani a vallás eszméjét, hasonló mentalitással, mint ahogy elárulták és megölték Jézus Krisztust, s ahogy megpróbálták megölni Mohamedet."** (S a pápa és a Szent-szék a zarándoklat alatt s utána is - ismét - hallgatott.) Hogy félreértés ne essék az értelmezhetőségben, Assad vallásügyi minisztere pontosította a kijelentést még a Szent Péter lába nyomát követő zarándokút alatt: **"Teljesen meggyőződünk afelől, hogy az elvetemült cionisták Isten ellenségei, s minden konspirációt elkövetnek a kereszténység és az iszlám ellen."**

A mítosz tárgya, azaz a mítosz által kiválasztott személy történelmi szerepe, valamint a mítoszképzés módja és folyamatának kísérőjelenségei is a nemzeti azonosságok részei. Ami ma történik és kiválasztódik a mítosz anyagául, az a holnapi kollektív emlékezet részévé sűrűsödik - azzá a szellemi örökséggé, amelyhez az emlékezőket ettől kezdve minden nemzedéken keresztül majd egy alapvető viszony fűzi. Maga a Biblia a leginkább bizonyító példa e jelenségre, több ezer éven keresztül életben tartott személyiségeivel és történeteivel. Hiszen - időtől és tértől oly függetlenül - akik életüket a hozójuk való viszony keretei között határozzák meg, azok számára ez az emlékezet a **"mindennapi élet"** részévé válik. Minden nép kezdetének s majd meghatározó korszakainak megvannak a hasonló narratívái: utólag sorsfordulóvá, iskolai ünneppé avanzsáló eseményei, szoborrá, díj- vagy utcanévvé desztillálódó szereplői.

Ezért igen fontos, hogy milyen személyiség és milyen történet választódik ki az elbeszélés kiindulópontjából, s milyen jellemek, milyen emberi indulatok, vágyak sűrűsödnek majd a mintát nyújtó szereplőkben. Erre - a maga tragikus aktualitásán túl is - igen érdekes terep a mai Izrael és a palesztin hatóság jelenlegi eseménytörténete, hiszen két nép olyan frissen nemzetté rendező folyamatát figyelhetjük meg, amelyek háttérben világkultúrák állnak, s közös bölcsőjük fölött - a globalizációnak köszönhetően - a föld valamennyi meghatározó politikai hatalma és érdeke hajol össze. Az ugyanis aligha kétséges, hogyha a történet még folytatódik, akkor száz, kétszáz év múlva, az 1948-as év mellett a mostani, 2000-2001-es év eseményei határozzák majd meg azt az anyagot, mely akkorra a nemzeti múlt, a nemzeti történelem emlékévé hűl ki.

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor III. rész

A szemben álló felek tudatos vagy spontán módon, a fegyveres konfrontáció mellett, a halottakat és történeteiket is csatasorba szervezik. Mert itt nemcsak térért, szülőföldért folytatódik a küzdelem, hanem a nemzetet megalapozó, azonosságot teremtő mítoszokért is. Ez az igazi oka, hogy a palesztinok nem fogadtak, s talán nem fogadhattak el egy olyan ajánlatot, amelyet a legszerencsésebb csillagzat alatt bonyolódó fegyveres vállalkozással sem vívhattak volna ki - mert milyen meghatározó ereje s majd kimeríthetetlen forrása lehet egy nemzeti mítosznak egy olyan állam születése (mert ilyen csak egy adatik), amely a gyűlölt és megvetett ellenség kegyelmének vagy jobb belátásának köszönhető, s nem véráldozattal váltották meg. (A mi kiegyezésünk ugyan - amely a mai napig megosztja a kedélyeket - a Habsburg Monarchia erejének nemzetközi megrendülése következtében jöhetett létre, de mit érne, ha nem előzte volna meg a 48-as szabadságharc, amelynek politikai jelentőségénél sokkal fontosabb, hogy kialakította a modern magyar nemzeti tudatot.)

Friss nemzetek születnek - **"Gyors nemzetek öldöszik egymást, s mint Ninivé, úgy meztelenül le az emberi lélek ..."** -, de ősi kultúrák öleléséből. S mindkettőnek itt, ebben a térségében s meghatározó táján, a sivatagban volt a szülőhelye. A mítosz nyelvén Jákob és Ézsau elválása példázza ezt leginkább - és eltérő sorsuk, felfogásuk, amelyet a bibliai történet zsenialitása nem fekete-fehér jellemű hősökön keresztül írt le, hiszen Ézsau is megvan a maga igaza, tragédiája. A világ kétfajta szemlélete bomlik ki az elválásukban, amelvet az erre kóborló beduinforma ősök vontak le maguknak ebből a kietlenül fenséges Isten közeli tájból, ahol a nagy mozgatórugókat keresték. Nem kell az Ószövetséget összehasonlítani a Koránnal - noha nem ártana, hogy megvilágosodjanak a ma is összeegyeztethetetlen szemléletmódok forrásai. Sokkal érdekesebb azt megfigyelni, hogy a jelen történetét hogyan befolyásolják, hogyan döntötték el eleve a múlt meghatározottságai?

Miközben az intifáda legvéresebb eseményei zajlottak (azóta ugyan volt véresebb is, de a kezdet mindig sokkalóbb, aztán minden borzalomhoz hozzá lehet szokni), az izraeli társadalom vele párhuzamban megkezdte - egy Freud elemzésére számot tartó - mítosz munkáját. Jichák Rabin személyiségének a nemzeti tudatba való beépítését.

Erre halálának ötödik évfordulója adott alkalmat, s az izraeli társadalmat ettől a programtól nem tudták eltéríteni a mítoszteremtést kísérő merényletek sem. Sőt ez az ellentmondás hozta felszínre azt az erőt, amely a zsigerekbe van kódolva. A Rabin sírjánál tartott ünnepi megemlékezés, a róla elnevezett téren tartott százezres nagyságú tömeggyűlés és koncert, számtalan televízió- és rádióadás, az újságok többkolumnás cikksorozatai, az emlékére írott dalok bemutatása s az életéről szóló könyvecske és beszédjeinek gyűjteménye (amely a pályájából csak a békére törekvést emelte ki) bekerülése az iskolai tantervbe - mind ezt a célt szolgálta. (Akkor is, ha - egyre gyengülő erővel- mind jobbról, mind balról hallatszottak kritikai hangok, amelyek a történelmi valóság és a mítosz valóságának a diszkrepanciáját próbálták feszegetni - de ezekre ki figyel már oda?) S mintegy duplázással, az még egyszer megisméltódott. Mintha csak ezért történt volna ebben a pillanatban, hogy ez az emlék még kiírthatatlanabbá szervüljön. A csapból is folyó emlékezéssorozat végén minden előről kezdődött a nagy özvegy, Lea Rabin halálával, s az azt követő emlékmunka-repetával.

Folytatjuk...

Női izraeli tiszt hatástalanította a jerikói terroristákat

Sokan megkérdőjelezik, hogy érdemes-e nőket integrálni az elit harci egységekbe. Most egy férfiaktól és nőktől álló vegyes összetételű zászlóalj női vezetője ismerte fel és hatástalanította a veszélyes terrorosztagot.

„Reggel 7 óra volt, amikor tudattam a női harcosokkal: azok a terroristák, akiket négy órával ezelőtt hatástalanítottak, a felelősek az ártatlan civilek elleni támadásokért a ciszjordániai Almog településen, Jerikótól délre. Nem hitték el.” mondja A. hadnagy a Bekaa Levia – magyarul a Völgy oroszlánjai – zászlóaljból. –

„Ez a válasz a vegyes nemű harci egységek megkérdőjelezésére” – teszi hozzá.

Hétfőn reggel félig lehunytt szemmel a Jerikótól délnyugatra, a Jordán-völgyben fekvő Aqabat-Jabr menekülttáborban végzett fárasztó éjszakai akció után kapta a hírt a sikeres rajtaütésről a 30 férfi és női katona.

Ez volt az első tényleges összecsapásuk terroristákkal, és ők teljesítették sikeresen a küldetést annak ellenére, hogy a hadműveletben az elit Duvdevan és Magellán egységek különleges erői is részt vettek.

Az öt megölt terrorista, valamint a másik kettő súlyosan megsebesült holttestén gránátokkal megpakolt mellényeket, megtöltött lőszerkapcsokat, gépkarabélyt és kézfegyvert találtak, írja a ynet.com.

A vegyes alakulat női vezetője nem pihent a hadművelet után sem a többiekkel, gondoskodnia kellett a katonák fizikai és lelki támogatásáról. A Magellán egység volt az, aki segített a műtét utáni támogatásban, amikor általában fordítva van.

„Bebizonyítottuk a kételkedők előtt, hogy a vegyes nemű egységek is jól oldják meg a feladatukat, még akkor is, ha az bonyolult” – mondja.

Amikor a zászlóalj tagjai megérkeztek a villába, ahol terroristák bujkáltak, először a közeli tárolót vizsgálták át, majd belépve azonnal löni kezdtek. Körülvették őket, fenntartották a műveleti paramétereiket, és hatástalanították a terroristákat.

„Most valami értelmes dolgot értünk el” – mondja A. hadnagy, az egység vezetője. „A Duvdevan és a Magellán elismert bennünket. Személy szerint soha nem éreztem szükségét, hogy bármit is bizonyítsak, pusztán azért, mert nő vagyok. Női harcosaink nem teszik lejjebb a mércét, és az IDF okosan tenné, ha többet használna minket.”

A zászlóalj női őrmestere azt mondta a Ynet Rádiónak:

“Ha ilyen műveletekről van szó, én megbízom a mellettem lévő férfiban, és ők is bíznak bennem. A nem nem számít.”

Forrás: (akibic)

SPORT HÍREK

Dorogi Fc – MTK Budapest 0-2 Az MTK Budapest kezdőcsapata az alábbi: Rác- Poor, Bobál, Szépe, Vadnai - Kata, Horváth, Stieber – Bognár, Zsóri, Zuigéber

Szakmai igazgató: Horváth Dávid

Kilenc mérkőzést rendeztek vasárnap a labdarúgó NB II 22. fordulójában. A második helyen álló MTK Dorogon győzött, míg a játéknap meglepetését okozva a Szentlőrinc 4–2-re nyert Szegeden. A harmadik Pécs Mosonmagyaróváron jutott három ponthoz.

Összefoglaló:

26. perc: Stieber lágyan ívelt a védők mögé, Kata pedig maga elé engedte a labdát, majd a hálóba lőtt 11 méterről. **(0-1)**

90. perc: Labdaszerzés után Palincsár ugratta ki Varjut, aki higgadtan helyezte a hálóba. **(0-2)**

Edzői nyilatkozat: A játékkal csak részben vagyok elégedett, az eredménnyel teljes mértékben. A rossz minőségű talajon elsősorban a küzdelem dominált, megnehezítette a dolgunkat a Drog, de jól vizsgázott a csapatom.

Hétközben MK: MTK Budapest – Mezőkövesd 0-2

Honvéd - Kisvárdai 1-1! A Honvéd kezdőcsapata az alábbi: Szappanos - Csirkovics, Prenga, Capan, Doka - Plakusczenko, Sampeiro, Mitrovic – Benczenleit., Domingues, Lukics

A Honvéd és a Kisvárdai is mérgeződhet a mérkőzés után. A labdarúgó NB I 18. fordulójában a Budapest Honvéd 1–1-es döntetlent játszott odahaza a Kisvárdai ellen.

Összefoglaló:

48. perc: Mitrovics beadását Csirkovics kissé balról, 19-ről ballal nagyon rosszul találja el, de éppen így lesz gólpassz, mert NENAD LUKICS leveszi a labdát, és az ötös jobb sarka elől ballal a jobb, azaz túlsó alsóba lő. **(1-0)**

73.perc: Kissé jobbról kapura lő Szpaszics, 25-ről, jobbal, Szappanos jobbra vetődve véd, de a kikapartató MARKO ILIEVSZKIÉ, aki jobbal, talppal elviszi balra a labdát, és ballal három lépésről a jobb alsóba lő. **(1-1)**

Edzői nyilatkozat: „Nagyon nehéz mérkőzés volt, de természetesen erre készültünk, tudtuk milyen nehéz a Kisvárdával játszani. Próbáltuk a párharcokra fektetni a hangsúlyt, a lecsorgó labdákat összeszedni és minél gyorsabb átmentekre építeni. Úgy gondolom, hogy tudunk volna ennél sokkal jobban is játszani, pont az utolsó passzok hiányoztak a legtöbbször. A Kisvárdai ezúttal is szervezettel futballozott, ahogy az jellemző rájuk, próbáltak nagy nyomást gyakorolni ránk, agresszívan és szervezettel támadtak le, emiatt is lehettek a pontatlanságok. Réális eredmény született, ezt mutatta a meccs képe is.”

Hétközben MK: Vasas-Honvéd 2-0

SPORT HÍREK

Barcelona – Sevilla 3-0 Barcelona: Ter Stegen – Araujo, Koundé, Christensen, Alba– De Jong, Pedri, Busquets – Raphinha, Lewandowski, Gavi.

Vezetőedző: Xavi Hernández

Barcelona megverte a szünet után széteső Sevillát. A La Liga 20. fordulójában a Barcelona 3-0-ra legyőzte odahaza a Sevillát.

Összefoglaló:

58.perc: Franck Kessie lágyan passzolta oda a labdát a kapu előtt érkező Jordi Alba (FC Barcelona) elé, aki igazított egyet, majd a kapu jobb alsó sarkába lőtt. (1-0)

70.perc: Raphinha tálalta a labdát Gavi (FC Barcelona) elé, ő pedig magabiztosan lőtt a hálóba. (2-0)

79.perc: Raphinha (FC Barcelona) vette át Jordi Alba közeli passzát a kapu előterében, lerázta védőjét és védhetetlenül lőtt laposan a kapu közepébe. (3-0)

Xavi: “Nemcsak a pontkülönbséget nézzük, figyeljük a lendületet, ahogyan játszunk, az önbi-zalmat, a jó játékot és az eredményeket. Sok mérkőzésen vagyunk túl, szerencsére veretlenül, és általában nagyszerű játékot mutattunk. A futballistáink óriási munkát végeztek, hogy feltör-jék a betonvédelmet, ami az egyik legnehezebb dolog. A tabellára nézve már nyolc pont az előnyünk a Real Madriddal szemben, és az utánunk következő öt csapat mind elhasalt ebben a fordulóban, ez egy nagyszerű nap volt, de még hosszú út áll előttünk”.

Espanyol – Osasuna 1-1 Espanyol: Fernandez – Olivan, Montes, Cabrera, Pierre – Mela-med, Darder, Calero, Vidal - Braithwaite, Puado.

Vezetőedző: Diego Martínez

Nem született döntés az Espanyol és az Osasuna kora délutáni mérkőzésén a spa-nyol élvonalbeli labdarúgó-bajnokság (La Liga) 20. fordulójában.

Összefoglaló:

45. perc: Ante Budimir (Osasuna) kapta meg a labdát a kapu előterében és briliáns mozdulattal emelte azt Alvaro Fernandez fölé a hálóba. (0-1)

59. perc: Martin Braithwaite (Espanyol) jókor volt jó helyen, ezért övé lett a labda, amit be is lőtt a bal alsó sarokba. (1-1)

A spanyol bajnokság egyik legrosszabb hazai mérlegével rendelkező Espanyol otthonában rendezett találkozó az első félidő hajrájában gyorsultak fel az események. Először Budimir juttatta előnyhöz a vendégeket a 45. percben, majd Pierre-Gabriel és Abde Ezzalzuli esett egymásnak – a játékvezető mindkét játékost sárga lappal „jutalmazta” tettéért, de mivel mindkét esetben ez volt a második, a két csapat 10-10 emberrel vághatott neki a második félidőnek.

A fordulás után az Espanyol mindent megtett az egyenlítésért, aminek meg is lett a jutalma: az 59. percben **Martin Braithwaite** kotorta a hálóba a labdát és beállította az 1–1-es végeredményt.

IMAIĐÓK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Feb. 10. – 2023. Feb. 17.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
10. péntek	7:00	16:45
11. szombat	8:00	17:00
12. vasárnap	8:00	16:45
13. hétfő	7:00	16:45
14. kedd	7:00	16:45
15. szerda	7:00	16:45
16. csütörtök	7:00	16:45
17. péntek	7:00	17:00

A kenyérré való kézmosás után mondandó áldás:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ
מִלֶּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,
וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם

Báruch Átá Ádonáj
Elohénu Melech Há-
Olám, áser kidsánu
bömicvotáv vö-
civánu ál nötilát já-
dájim.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
10. péntek	16:40	11. szombat	17:48
17. péntek	16:51	18. szombat	17:58

POÉN SAROK

Turisták látogatnak el a Louvre-ba, és megállnak egy egyiptomi múmia előtt.
- Szerinted mit jelent az, hogy 1437. AV. B.C.? - kérdi az egyik.
- Biztosan annak a rendszáma, aki el-
ütötte.

Események

Dr. Grósz Tamás tartott pénteken Jahrzeitot, szülei után, kiddust adott ebből az alkalomból.

Hegy Tamás tartott Jahrzeitot édesanyja után.

Vasárnap lejárt a 11 hónapos gyász kiléni tagjának, Jákovnak bőséges tikunt adott egybeköteve a Tu Bisvát-i gyümölcs zuhataggal.

Muski rebecen tartott vasárnap Tu bisvát-i előadást, kiléni női tagjainak, gyümölcskosarakat készítettek.

Szokás szerint megtartottuk az idei Tu Bisvátot a kile tagjaival. 15 féle gyümölcscsel kedveskedtünk a megjelenteknek. Rabbi úr tanítását követően, áldás mondas után elfogyasztottuk a finomságokat.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt február 15.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor